

Bidrag til Budget 2025-28, politisk organisation og valg

Vedr.: Bidrag til Budget 2025-28, politisk organisation og valg
Skrevet af: Michael Engelsbæk
E-mail: michael.kielsgaard.engelsbaek@randers.dk
Forvaltning: Politik, Jura og Kommunikation
Dato: 20-08-2024

1. Indledning

Dette notat belyser de budgetmæssige muligheder for reduktion i Randers Kommunes udgifter til den politiske organisation og valg ifm. Budget 2025-28.

Mulighederne for at reducere udgifterne til Randers Kommunes politiske organisation er nærmere beskrevet i afsnit 3.

Herudover kan kommunens udgifter til valg reduceres ved en reduktion i antallet af valgsteder. Reduktionsmulighederne er nærmere beskrevet i afsnit 4.

Alle tal er ca. tal idet der også indgår skøn over eksempelvis kørsel m.m.

Nogle forslag kan der være en indfasning på, således at de først kan realiseres med indgangen til ny valgperiode, opsigelsesperioder for abonnemeter, krav om 2 behandlinger i byrådet o.l.

2. Sammenfatning

Under forudsætning af, at der træffes politisk beslutning om at skabe balance i kommunens økonomi ved realisering af supplerende besparelser på serviceområderne svarende til 100 mio. kr. årligt (jf. direktionens forslag til supplerende besparelseskatalog), vil det samlede besparelseskrav ift. budgettet for den politiske organisation i udgangspunktet være i alt 430.000 kr. i 2025 og 2026 stigende til 512.000 kr. i 2027 og 595.000 kr. i 2028 og frem.

De potentielle årlige besparelser på Randers Byråds politiske budget ser i overblik således ud. For valgudgifternes vedkommende dog pr. valg:

Reduktion eller afskaffelse af medieabonnementer (maksimalt)	480.000
Reduktion af byrådets deltagelse i møder, kurser, konferencer m.m.	240.000
Afskaffelse af byrådets P-kort	30.000
Reduktion af vederlag til byrådets medlemmer med 2,5% (ved samme antal udvalg som i dag)	111.000
Reduktioner af antallet af råd og nævn eller i antallet af medlemmer af disse (maksimalt).	428.000
Reduktioner af antallet af stående udvalg og/eller udvalgsmedlemmer <ul style="list-style-type: none">• Pr. reduceret udvalg• Pr. reduceret udvalgsmedlem (ved samme niveau af vederlag som i dag)	540.000 32.000
Reduktioner af antallet af byrådsmedlemmer pr. medlem (ved samme niveau af vederlag og antal udvalg som i dag)	240.000
Reduktion i antal valgsteder pr. valg	130.000

Nedenfor er redegjort nærmere for de enkelte reduktionsmuligheder.

3. Muligheder for udgiftsreduktioner i den politiske organisation

Randers Kommunes politiske organisation er organiseret med udgangspunkt i styrelseslovgivningen, vederlagsbekendtgørelsen m.m. Hertil kommer en række beslutninger som byrådet har truffet og som derfor kan ændres. Nedenstående reduktionsmuligheder tager udgangspunkt i de muligheder byrådet selv har for at reducere den politiske organisations økonomiske omfang.

Notatet er ikke en komplet gennemgang af udgifterne til Randers Kommunes politiske organisation, men en vurdering af hvor byrådet har mulighed for at reducere udgifterne, således at byrådets medlemmer fortsat kan varetage deres hverv indenfor lovgivnings rammer.

Der findes en række muligheder for at reducere Randers Kommunes politiske organisation indenfor lovgivningens rammer. Det gælder:

1. Reduktion eller afskaffelse af medieabonnementer
2. Reduktion af byrådets deltagelse i møder, kurser, konferencer m.m.
3. Reduktion af vederlag til byrådets medlemmer
4. Reduktioner af antallet af råd og nævn eller i antallet af medlemmer af disse.
5. Reduktioner af antallet af stående udvalg

6. Reduktioner af antallet af byrådsmedlemmer

3.1. Reduktion eller afskaffelse af medieabonnementer

Kommunen afholder jf. vederlagsregulativet udgifter til enten 2 digitale aviser eller 1 digital og en fysisk avis for byrådsmedlemmerne. Såfremt denne mulighed afskaffes kan der spares **480.000 kr. årligt**.

Såfremt byrådet reducerer antallet til 1 digitalt medie/avis vil udgiften - lidt afhængigt af det valgte medie/avis - kunne reduceres til ca. 240.000 kr. årligt.

3.2. Reduktion af byrådets deltagelse i møder, kurser, konferencer m.m. samt kørsel hertil

Vederlagsregulativet fastlægger en række muligheder for byrådsmedlemmers deltagelse i kurser konference o.l. Disse kan i et vist omfang reguleres af byrådet selv, dog således at byrådsmedlemmerne fortsat indenfor lovgivningen skal have mulighed for at varetage deres hverv.

Det gældende vederlagsregulativ regulerer i forvejen byrådets muligheder for deltagelse i kurser, konferencer m.m. relativt snævert. Det er forvaltningens vurdering at såfremt byrådsmedlemmerne skal kunne varetage deres hverv er der følgende områder hvor udgifterne kan reduceres:

- a. Mødeaktiviteter og studieture
- b. KLs konferenceaktiviteter

Ad. a. Mødeaktiviteter og studieture

Byrådet har i vederlagsregulativet givet mulighed for deltagelse i bl.a.:

- Foredrag, informationsmøder og lign. på Laksetorvet, rådhuset og på de respektive institutioner om kommunale emner.
- Deltagelse i møder på Laksetorvet til forberedelse af udvalgsmøder eller andre formøder til øvrige kommunale hverv.
- Byrådsmedlemmers fremmøde i forbindelse med et jubilæum, indvielse eller lign. på en kommunal institution (når det finder sted uden anmodning, men på byrådsmedlemmets eget initiativ modsat deltagelse i repræsentative opgaver).

Ligeledes har udvalgene mulighed for i sine budgetter at tage på studieture, ekskursioner o.l. Såfremt der ikke fremover tages på studieture, længere udvalgsekskursioner o.l., samt en reduktion i deltagelse i ovennævnte mødeaktiviteter såvel i Danmark som i udlandet, kan udvalgsbudgetterne skønsmæssigt samlet reduceres med ca. **60.000 kr. årligt**.

Ad. b. KL's konferenceaktiviteter

Der er tradition for at byrådets medlemmer deltager i en række af KL's større konferencer. Disse kan enten være målrettet hele byrådet eller de enkelte fagudvalg.

KL afholder årligt 6 fagrelaterede konferencer (incl. KØF) som udvalgene traditionelt deltager i. De samlede årlige udgifter hertil udgør:

- KL's 6 fagkonferencer: **180.000 kr. årligt**

Heri indgår ikke KL's årlige Kommunalpolitiske Topmøde (KL's generalforsamling), hvortil der ikke opkræves betaling.

3.3. Afskaffelse af byrådets P-kort

Byrådet kan beslutte, at betale for byrådsmedlemmernes parkering i forbindelse med møder, men er ikke forpligtet til det, jf. styrelsesloven.

Der er tradition for at byrådets medlemmer får et P-kort gældende til området omkring Laksetorvet.

Ved en afskaffelse heraf kan der spares ca. **30.000 kr. årligt**.

3.4. Reduktion af vederlag til byrådets medlemmer

Byrådet kan i et vist omfang regulere byrådsmedlemmernes vederlag. Borgmesterens vederlag er fastsat ved bekendtgørelse.

- a. Viceborgmestervederlag
- b. Udvalgsvederlag

Ad. a. Viceborgmestervederlag

Byrådet har i vederlagsregulativet besluttet, at der ydes et vederlag til 1. viceborgmesteren på 9 % af borgmestervederlaget), og at 2. viceborgmesteren vederlægges med 1 % af borgmestervederlaget. Byrådet kan beslutte at nedsætte størrelsen af disse vederlag.

Vederlagene til viceborgmestrene udgør årligt 132.000 kr.

Såfremt viceborgmestervederlagene reduceres med 2,5% svarer det til 3.300 kr. årligt.

Ad. b. Udvalgsvederlag

I vederlagsregulativet er beskrevet vederlag til udvalgsformænd, næstformænd og udvalgsmedlemmer. Størrelsen af vederlagene er besluttet af byrådet ved forskellige lejligheder. Byrådet kan beslutte at nedsætte størrelsen af disse vederlag.

Et stående udvalg (excl. økonomiudvalget) koster årligt 448.000 kr. i vederlag. Randers Kommune har 9 stående udvalg, i alt svarende til 4.032.000 kr. årligt.

Økonomiudvalget koster årligt 266.000 kr. i vederlag (excl. borgmesterens vederlag).

Såfremt den samlede udgift på årligt 4.430.000 kr. til byrådsmedlemmernes vederlag incl. viceborgmestervederlag reduceres med 2,5% udgør dette en reduktion i udgiften til vederlag på **111.000 kr. årligt**.

3.5. Reduktion af antallet af råd og nævn eller i antallet af disses medlemmer.

Byrådet kan på en række områder selv beslutte hvilke råd og nævn man ønsker. Følgende råd og nævn kan indenfor lovgivningens rammer nedlægges eller reduceres i antal deltagere med en vis besparelse til følge:

a. Bevaringsudvalget

Udvalget kan nedlægges ved byrådsbeslutning, eller medlemstallet, der pt. tæller 8, kan nedsættes.

- Besparelspotentiale ved nedlæggelse: **15.000 kr. årligt**
- Besparelspotentiale ved reduktion til 5 medlemmer **6.500 kr. årligt**

b. Bevillingsnævnet

Udvalget kan nedlægges, idet opgaven dog så vil overgå til byrådet.

Alternativt kan sammensætningen ændres, da der ifølge restaurationsloven alene skal være minimum 3 medlemmer, hvor der i Randers Kommune er truffet beslutning om 7.

- Besparelspotentiale ved nedlæggelse: **17.000 kr. årligt**
- Besparelspotentiale ved reduktion til 3 medlemmer: **13.000 kr. årligt**

c. Folkeoplysningsudvalget

Ifølge loven er der krav om et folkeoplysningsudvalg. Selve sammensætningen fastsættes dog skønsmæssigt, i hvilken forbindelse det er en forudsætning, at udvalget er repræsentativt for de folkeoplysende interesser i kommunen.

I Randers Kommune er der, foruden repræsentanterne for de folkeoplysende aktiviteter, 7 byrådsmedlemmer. Det er en mulighed at nedsætte dette antal.

- Besparelspotentiale ved reduktion til 5 medlemmer: **37.000 kr. årligt**

d. Handicaprådet

Rådet kan indenfor lovgivningens rammer reduceres fra de nuværende i alt 10 til 6 medlemmer, heraf 3 udpeget af byrådet og 3 udpeget af handicaporganisationerne.

- Besparelspotentiale ved reduktion til 6 medlemmer: **22.000 kr. årligt**

e. Udsatterådet

Serviceoven giver alene en mulighed for at etablere et udsatteråd. I Randers Kommune består rådet af i alt 7 medlemmer. Rådet kan nedlægges eller justeres på medlemstallet.

- Besparelspotentiale ved nedlæggelse: **18.000 kr. årligt**

f. Ældrerådet

Efter retssikkerhedsloven skal der være minimum ét ældreråd i hver kommune, som består af mindst 5 medlemmer. I Randers Kommune består rådet af 11 medlemmer, og der kan derfor nedjusteres til mindst 5.

- Besparelspotentiale ved reduktion til 5 medlemmer: **89.000 kr. årligt**

Hertil kommer at rådet har et budget til aktiviteter der kan reduceres.

- Besparelspotentiale på aktivitetsbudget: **230.000 kr. årligt**

3.6. Reduktioner af antallet af stående udvalg

Randers Kommune har i alt 10 stående udvalg. Det drejer sig om:

- Økonomiudvalget
- Beskæftigelsesudvalget
- Børne- og familieudvalget
- Erhvervs- og planudvalget
- Landdistriktsudvalget
- Miljø- og teknikudvalget
- Omsorgsudvalget
- Skole- og uddannelsesudvalget
- Socialudvalget
- Sundheds- idræts- og kulturudvalget

Ifølge styrelsesloven er der ikke et specifikt krav om, hvor mange stående udvalg en kommune skal have. Kommunen har frihed til selv at organisere sig og kan oprette det antal

stående udvalg, som den finder nødvendigt for sit arbejde og lokale forhold. Det præcise antal og opdeling af stående udvalg bestemmes af Randers Kommunes byråd.

Der kan principielt træffes beslutning om, at der ikke skal nedsættes udvalg. I sådanne tilfælde varetager borgmesteren de beføjelser, der ellers vil være henlagt til økonomiudvalget.

Der kan dog ikke træffes beslutning om en ændring af styrelsesvedtægten, der indebærer, at økonomiudvalget nedlægges, medmindre de stående udvalg samtidig nedlægges.

Så længe Randers Kommune har et udvalgsstyre er det således forudsætningen at der findes et økonomiudvalg. De stående udvalg kan dog sammensættes i størrelse, og antal og med de opgaver som byrådet ønsker det. Økonomiudvalget skal minimum have 3 medlemmer. Borgmesteren er født formand og medlem af udvalget.

Hvis byrådet ønsker at reducere udvalgsstrukturen kan dette ske til en besparelse på ca. **540.000 kr. årligt pr. nedlagt udvalg.** (vederlag, kørsel, drift af udvalget m.m.)

Byrådet kan også reducere antallet af udvalgsmedlemmer i udvalgene. Et udvalgsmedlem koster ca. **32.000 kr. årligt pr. medlem** (vederlag). En reduktion af antallet af udvalgsmedlemmer til eksempelvis 5 i de stående udvalg og til 7 i økonomiudvalget vil således eksempelvis betyde en besparelse på 640.000 kr. årligt.

Endelig har byrådet nedsat Bæredygtighedsudvalget som et §17.4-udvalg. Bæredygtighedsudvalgets bevilling på 750.000 kr. er dog en tidsbegrænset bevilling der udløber i 2026 (ikke fuldt beløb i 2026).

Byrådet kan beslutte helt at nedlægge bæredygtighedsudvalget eller ændre på dets sammensætning samt beskære vederlagene.

Et forslag om nedlæggelse af bæredygtighedsudvalget blev på byrådsmøde den 17. juni 2024 besluttet udsat.

3.7. Reduktion af antallet af byrådsmedlemmer

En kommune med mere end 20.000 indbyggere skal have mindst 19 og højst 31 byrådsmedlemmer.

Et byrådsmedlem koster årligt gennemsnitligt ca. **240.000 kr.** (vederlag, kørsel, udstyr m.m. ved nuværende antal udvalg)

Ved en reduktion af byrådets medlemmer til fx 25 eller 27 medlemmer ville de opnåede besparelser være hhv. 1.440.000 kr. og 960.000 kr.

4. Reduktion af valgbudgettet

4.1. Reduktion i antallet af valgsteder

Randers Kommune har for nuværende 30 valgsteder. Følgende valgsteder kan sammenlægges med en besparelse til følge:

- Paderup Gymnasium og Tirsdalens Skole samles på Tirsdalens skole
- Rismølleskolen og Østervangsskolen samles på Østervangsskolen
- Fritidscentret og Hobrovejens Skole samles på Hobrovejens Skole
- Hald og Gjerlev samles i Gjerlev Aktivitetshus
- Råby og Øster Tørslev samles i Øster Tørslev Fritidslokaler
- Gassum og Blicherskolen samles på Blicherskolen
- Jebjerg og Langå samles i Kulturhuset Langå
- Asferg og Purhus samles i Purhushallen
- Uggelhuse og Assentoft samles i Assentofthallen

Med sammenlægningerne vil Randers Kommune komme ned på 21 valgsteder frem for de nuværende 30 valgsteder.

I forslagene ovenfor indgår naturligvis overvejelser om mulighederne for borgerne om at kunne komme til valgstedet, men der er tale om en samlet servicereduktion.

Hobrovejens Skole og Østervangsskolen vil dermed blive kommunens to største valgsteder. Størrelsesmæssigt vil valgstederne komme til at ligge i nærheden af det nuværende største valgsted Søndermarksskolen, da stemmeprocenten på de sammenlagte valgsteder er lavere end på Søndermarksskolen.

Valgsted	Vælgere
Kulturhuset Langå (+ Jebjerg Forsamlingshus)	3197
Stevnstrup Forsamlingshus	2312
Havndalhallen	1228
Ø. Tørslev Fritidslokaler (+Råby Forsamlingshus)	2082
Korshøjskolen	2057
Gjerlev Aktivitetshus (+Hald Forsamlingshus)	2369
Randers Specialskole	2489
Hornbækhallen	3282
Blicherskolen (+Kultur- og Aktivitetshuset Gassum)	2716
Purhushallen (+Asferg Træningshus)	1999
Ø. Bjerregrav Forsamlingshus	1909
Psykiatrienshus	4772
Hobrovejens Skole (+Fritidscenteret)	7557
Randers Badmintonhaller	4673
Nørrevangsskolen	4626

Vestervangskolen	5581
Østervangskolen (+Rismølleskolen)	7339
Søndermarkskolen	6517
Tirsdalens Skole (+Paderup Gymnasium)	5285
Romalt Aktivitetshal	2841
Assentofthallen (+Uggelhuse Forsamlingshus)	4220

De potentielle besparelser ved en reduktion af antallet af valgsteder udgør **130.000 kr. pr. valg** og vil bestå af færre udgifter til diæter til de tilforordnede, forplejning til de tilforordnede, lokaleleje og arbejdstimer til opstilling af valgsteder o.l.